

Katalog høringsinnspill til forslag til planprogram for rullering av IKAP.

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
1	Sør-Trøndelag fylkeskommune Forslag til planprogram tar opp de viktigste utfordringene i regionen.	Tas til orientering.	
	Spesielt positivt er det at planarbeidet tar tak i pendlerparkering, massedeponi og friluftsliv.	Tas til orientering.	
	Spesielt viktig er det å få en snarlig avklaring på logistikknutepunkt i regionen.	Tas til orientering.	
	På grunn av den økte bussbruken ser vi et økende behov for pendlerparkering, og som planprogrammet antyder, bør denne ikke være til hinder for en god stedsutvikling. Et tilstøtende tema er fylkeskommunens behov for nytt busstoppested i Trondheim øst.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	Det er nødvendig med et helhetlig grep på friluftsområder. Som pkt 5.7 i forslag til planprogram viser, er det naturlig at dette skjer samordnet med fylkeskommunens registrering av friluftsområder. Det vises for øvrig til egen uttalelse fra Trondheimsregionens friluftsråd.	Tas til orientering.	
	Planprogrammet kunne gjerne framhevet avhengigheten mellom offentlige investeringer i infrastruktur som veg og kollektivtrafikk og privat utbygging av bolig- og næringsarealer. Dette krever bedre samordning og større langsiktighet enn i dag.	Metode for rekkefølgehåndtering skal bli tatt opp som del av analysen "å få fart i boligbygging".	
	IKAP-arbeidet skal vurdere alternative areal- og transportløsninger for regionen basert på ulike konsept for logistikknutepunkt. Det er nødvendig å få i gang et regionalt planarbeid for å avklare logistikknutepunkt innen neste nasjonal transportplan. Det må snarest drøftes nærmere hvordan dette kan gjøres, inkludert ansvarsfordeling mellom fylkeskommunene	Tas til etterretting i egen prosess.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	og Trondheimsregionen.		
	Fylkesdelplan for arealbruk og transport i Trondheimsregionen (Ny Giv) er nevnt som en av de overordnede føringene. Her kunne forholdet mellom Ny giv og IKAP vært beskrevet. IKAP-arbeidet skjer innen de hovedrammer som er trukket opp i Ny Giv. Slik er IKAP en videreføring og detaljering av Ny Giv.	Det innarbeides tekst om forhold Ny Giv – IKAP i Kapittel 1.	<i>Kap. 1 Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen – IKAP (side 3):</i> IKAP-arbeidet skjer innen de hovedrammer som er trukket opp i Ny Giv. Slik er IKAP en videreføring og detaljering av Ny Giv.
	I første setning på side 3 står det at IKAP er en regional arealplan. Dette begrepet bør unngås, da det bør forbeholdes regionale planer etter plan- og bygningsloven.	<i>Regional arealplan</i> skal endres til <i>interkommunal arealplan</i> .	<i>Kap. 1 Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen – IKAP.</i> Regional arealplan er erstattet med Interkommunal arealplan.
	Nord-Trøndelag fylkeskommune er ikke partner i IKAP-arbeidet. Dermed bør Nord-Trøndelag fylkeskommune nevnes som ekstern samarbeidspartner, bla på side 10	Nord-Trøndelag fylkeskommune skal selvsagt involveres i temaene som er relevant for kommunene i Nord-Trøndelag, Stjørdal og Leksvik.	Nord-Trøndelag fylkeskommune tas inn under <i>Eksterne samarbeidsparter</i> i alle utredningstemaer.
	Kommunal økonomi kan tas med under beskrivelse av konsekvenser under pkt 5.1.2. Det er neppe mulig å angi konkrete tall, men langsiktige driftskonsekvenser av ulike utbyggingsmønstre kan med fordel antydes.	Som del av utredning om konsekvenser for samfunn, skal det tas inn en beskrivelse på overordnet nivå, av investeringsbehov og driftskonsekvenser av ulike utbyggingsmønstre.	
	På side 11 er ny Fv 704 Sandmoen-Tulluan nevnt. Under målene bør trafiksikkerhet, hensyn til nærmiljø og verneverdier nevnes.	Trafiksikkerhet, hensyn til nærmiljø og verneverdier nevnes, tas inn under målene for Fv 704.	<i>Kap. 5.2 Transport – Fv 704</i> Utvidet beskrivelse av mål: "Målet er å forbedre framkommelighet for næringstransport til masseuttaksanleggene og næringsarealet Tulluan i Klæbu kommune, samt forbedre trafiksikkerhet og hensyn til nærmiljø og verneverdier."
	Viser til møte med Miljøverndepartementet 19.02.2013, hvor også IKAP ble drøftet og kommentert fra departementets side.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
2	Nord-Trøndelag fylkeskommune Slutter seg til forslag til planprogram.	Tas til orientering.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	For kommunene Stjørdal og Leksvik må retningslinjer i "Regional plan for arealbruk, Nord-Trøndelag" legges til grunn for planarbeidet.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	Nord-Trøndelag fylkeskommune vil bidra til planarbeidet både gjennom deltakelse i Trondheimsregionen generelt og ved direkte deltakelse i prosessen på de områdene Nord-Trøndelag er berørt.	Tas til etterretting.	Nord-Trøndelag fylkeskommune tas inn under <i>Eksterne samarbeidsparter</i> i alle utredningstemaer.
3	Stjørdal kommune Slutter seg til forslag til planprogram.	Tas til orientering.	
4	Malvik kommune Slutter seg til forslag til planprogram.	Tas til orientering.	
	På generelt grunnlag vil Malvik kommune påpeke viktigheten av at den rulleringen som nå gjennomføres bygger på et grunnelement hva angår folkehelseperspektivet. Folkehelseperspektivet bør vurderes / utredes under hvert tema.	Folkehelse og friluftsliv skal tas inn som tema i alle utredninger.	Folkehelse/friluftsliv skal tas inn som vurderingstema i utredningene.
	Arbeidsgruppen mener det er viktig og nødvendig for at TR skal nå sine målsettinger, at IKAP's retningslinjer blir <u>forpliktende</u> i forbindelse med utarbeidelse av kommunale arealplaner.	Er allerede presisert i planprogrammet.	
	Regionen forventer en sterk befolkningsvekst fremover, det må tas inn forholdet mellom boligpolitiske prioriteringer og boligsosiale prioriteringer. Videre er det viktig at alle disse områdene ses i et helhetsperspektiv.	Tas til etterretting i planarbeidet som del av utredningen om boligbehov og boligpreferanser.	
	Vilkåret om 50% kommunal eiermajoritet bør drøftes for IKAP-områder.	Tas opp som del av oppdatering av retningslinjene.	
	Når det gjelder store næringsarealer er det viktig at dagens vedtatte områder utvikles. Arbeidsgruppen mener at dette ikke må kobles opp mot stedsvalg for logistikknutepunkt. Ut fra dette mener vi at strekpunkt tre under <u>resultat</u> må slettes. Dette må også	Oppstart av rullering av IKAP er blant annet på grunn av at det i IKAP-1 var noen store næringsarealer ikke avklart i påvente av avklaring om logistikknutepunkt. Rullering av IKAP skul-	<i>Endres ikke i planprogram.</i>

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	følges opp under pkt 5.3.2 Logistikknutepunkt.	le starte når det forelå en avklaring om logistikknutepunkt, eller seinest sommer 2012. IKAP-2 må derfor <u>vurdere</u> disse arealene på nytt. Det gjelder Sjøberg øst, Torgård nedre, Muruvik og Hell vest. Dette skal ses i sammenheng med ny vurdering av arealbehov og rekkefølgehåndtering av store næringsarealer i regionen.	
	Under pkt 5.7 Folkehelse (og Friluftsliv) er det viktig at helhetsperspektivet er førende i planarbeidet. Folkehelse må være førende. Trafikksikkerhet må bli en del at utredningsarbeidet.	Tas til etterretting i planarbeidet, med utgangspunkt i at IKAP er en overordnet plan for hele regionen.	
	Arbeidsgruppen slutter seg til strategien, men vil påpeke viktigheten av gode prosesser i og på tvers av alle nivåer.	Gode medvirkningsprosesser er forutsatt og krever vilje fra alle parter.	
5	Trondheim kommune Slutter seg til framlagte planprogram	Tas til orientering.	
	Det skal utredes konsekvenser av ulike utbyggingsmønstre i Trondheimsregionen, basert på gjeldende mål og strategier for arealutvikling i regionen. Trondheim kommunen vil se dette i sammenheng med arbeidet med kommuneplanmelding for byvekst som kommunen vil starte opp i løpet av våren 2013.	Det er en forutsetning at IKAP og kommuneplanmelding for byvekst i Trondheim kommune sees i sammenheng.	
	Trondheim kommune er svært positiv til fokuset IKAP vil ha på boligbygging i regionen. Temaet kvalitet i bolig savnes i planprogrammet. En eksempelsamling som viser konkrete eksempler på høyt utnyttede boligområder med gode bokvaliteter kan være nyttig å etablere for at regionen får en felles forståelse for	Bokvalitet i boligområder med høy utnyttelsesgrad skal tas inn som tema under <i>Kap. 5.4 Bolig</i> . Det skal samles eksempler som del av rulleringsarbeidet. Eksemplene skal brukes som grunnlag i formulering av retningslin-	Tas inn i <i>Kap. 5.4 Bolig – utredningsbehov</i> Det skal samles eksempler med høyt utnyttede boligområder med gode bokvaliteter, som grunnlag for oppdatering av retningslinjer.

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	hvordan gode boligområder kan utvikles i de ulike delene av regionen.	jer om sikring av bokvalitet.	
	Det settes i gang et samarbeid med næringslivet for å analysere arealbehovene for eksisterende næringsliv og framtidige behov for nyetablering eller utvidelse. I gjeldende IKAP var det forutsatt 1000 dekar nytt næringsareal på Sveberg. Kommunestyret i Malvik omdisponerte imidlertid kun 390 dekar i rulleringen av sin arealplan. Det gir økt press på tilgjengelig næringsareal i regionen, og formannskapet forventer at det i rulleringen av IKAP arbeides med å finne nok areal.	Er presisert i planprogrammet.	
	Trondheim kommune understreker behovet for å få på plass utbedret RV 704 Sandmoen-Tulluan, slik at avsatt næringsareal der kan tas i bruk.	Fv. 704 er framhevet i planprogrammet.	
	Trondheim kommune har møtt utfordringer for lokalisering av store anlegg av særskilte formål som ønskes etablert i LNF-områder langt fra stamveinnett og tettbebyggelse. Eksempel på dette er skytebaner og travbaneanlegg. Disse kan behandles særskilt i enkeltsaker, men Trondheim kommune ber om at prosess for lokalisering av slike arealkrevende anlegg avklares.	Det er, og skal være, flere konkrete prosjekter i LNF-områder hvor det er behov for arealavklaring om lokalisering uavhengig av kommunegrensene. I IKAP-2 skal det formuleres retningslinje om prosess for lokalisering av slike typer prosjekter.	
	Trondheim kommune ønsker å presisere viktigheten av at prognoser oppdateres jevnlig og at boligfeltbasen oppdateres årlig. Arealutnyttelsen (boliger/daa) må komme tydelig fram for de enkelte utbyggingsområdene.	Jevnlig oppdatering av prognoser og årlig oppdatering av boligfeltbase gjør vi allerede i dag. Boligtetthet og boligtyper ligger som informasjon i boligfeltbasen.	
	Trondheim kommune mener det er positivt at	Beregning av reisekonsekvens og	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	det skal beregnes klimagassutslipp ved etablering av bolig for den enkelte eiendom. En konsekvens av at det bygges for få boliger i Trondheim, vil være at flere velger å bosette seg i nabokommunene samtidig som de jobber i Trondheim. Bygningsrådet ber derfor om at en tilsvarende beregning blir gjort for IKAP ved neste behandling av denne.	klimagassutslipp er gjort i IKAP-1, både for Trondheim og de øvrige kommunene. Som spesifisert i planprogrammet, skal beregningene oppdateres.	
	Trondheim kommune ønsker at arbeidet med lokalisering av logistikknutepunkt ikke tas opp i IKAP, men med fylkeskommunen som ansvarlig.	Tas til orientering. Planprogrammet tar ikke opp ansvarsforhold angående videre prosess for arbeidet med lokalisering av logistikknutepunkt.	
6	Klæbu kommune Ingen merknader til høringsutkast til planprogram.	Tas til orientering.	
	Vedtatt planstrategi for Klæbu kommune legger vekt på at kommunen vil delta aktivt i videre arbeid med planer for Trondheimsregionen. Det er godt samsvar mellom de tema som er nevnt i planprogrammet, og kommunens planstrategi.	Tas til orientering.	
7	Melhus kommune Slutter seg til forslag til planprogram.	Tas til orientering.	
	Framlagte planprogrammet vurderes som et godt styringsdokument for det kommende planarbeidet med IKAP-2.	Tas til orientering.	
8	Midtre-Gauldal kommune Forslag til planprogram vurderes å være et godt grunnlag for det videre planarbeidet med ny felles arealplan for regionen.	Tas til orientering.	
	Det er funnet en god balanse mellom det som beskrives som regionale utfordringer og tema som skal utredes.	Tas til orientering.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	Det knytter seg fortsatt stor usikkerhet til lokalisering av logistikknutepunkt, og det kan ikke forventes avklart mens planarbeidet med IKAP-2 pågår. Dette må ses på som en svakhet for planarbeidet.	Tas til orientering.	
	Det er viktig at kommunene blir tilstrekkelig involvert i planarbeidet. Dette er også påpekt i planprogrammet. Trondheimsregionen har et stort ansvar for å legge til rette for slik medvirkning, både administrativt og politisk i den enkelte kommune.	Gode medvirkningsprosesser er forutsatt og krever vilje fra alle parter.	
9	Skaun kommune Slutter seg til forslag til planprogram.	Tas til orientering.	
	Det forutsettes at ny kommuneplans arealdel for Skaun, planlagt vedtatt før IKAP-2 skal sendes på høring, skal legges til grunn i rulleringsarbeid for IKAP.	Tas til etterretting i planarbeidet. Det er presisert at IKAP skal vektlegge kunnskapsgrunnlag for nytenkning.	
	IKAP-2 bør være mer presis enn IKAP-1 med hensyn til prinsipper for arealbruk, slik at planen er mer forutsigbar.	Det ligger som utgangspunkt i planprogram.	
	Hovedprinsippene for arealutvikling i kollektivknutepunkt og sentre, utfordrer jordvern i Skaun.	Tas til orientering.	
	Framdriftsplan og medvirkningsopplegget bør detaljeres.	Det er mange usikkerhetsmoment i planprosessen, som avklaring om logistikknutepunkt og aktivt bidrag fra alle parter. Framdriftsplanen og medvirkningsopplegget vil bli fulgt opp og konkretisert underveis.	
10	Orkdal kommune Slutter seg til forslag til planprogram.	Tas til orientering.	
11	Rissa kommune Rissa kommune vil at kapittel 3 i Landbruksplan for Rissa 2013-16 legges til grunn for bruk og vern av dyrkajord i planarbeidet.	Tas til etterretting i planarbeidet.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	Rissa kommune ber om også å vektlegge utfordringene til kommunene som ikke har samme press på arealene som de mest bynære områdene.	Differensiert utviklingsstrategi og arealpolitikk er tema i planarbeidet.	
12	Leksvik kommune Godkjenner det framlagte forslag til planprogram. Planprogrammet synliggjør utfordringene med en bærekraftig arealforvaltning innen Trondheimsregionen på en oversiktlig måte.	Tas til orientering.	
13	Fylkesmannen i Sør-Trøndelag <u>Barn og unge:</u> Med forventet befolkningsvekst og større fokus på effektiv arealutnyttelse og fortetting av eksisterende boligområder, minnes det om nødvendigheten av at boligområder blir lokalisert slik at det er gode muligheter for lek og aktivt friluftsliv.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	<u>Landbruk og bygdeutvikling:</u> IKAP er et meget viktig verktøy for Trondheimsregionen. Hovedinntrykket er at IKAP bidrar til en felles regional forståelse og at regionen trekker i samme retning i arealpolitikken. Det er viktig å ha med seg når man nå skal rullere IKAP.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	Fylkesmannen ser det som meget positivt at arbeidet med å realisere det store næringsområdet Nye Sveberg er i gang. Det vil bidra med næringsareal som regionen trenger. I tillegg vil det bidra til å redusere presset mot dyrka mark og naturområder i andre deler av regionen.	Tas til orientering.	
	Det er meget positivt at jordvern/matproduksjon er en overordnet føring for arealpolitikken i Trondheimsregionen. Det er i tråd med tydelige signaler fra nasjonalt hold. Gjennom en samlet vurdering av regionens arealbehov og utvikling, klarer man i større	Tas til orientering.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	grad å ta vare på viktige matproduserende areal. Dette samtidig som man bidrar til å løse utfordringen med å redusere transport.		
	Fylkesmannen er positiv til de ulike temaene som skal utredes.	Tas til orientering.	
	Ut fra den sterke befolkningsveksten i regionen, er det meget bra at det foreslås å tegne framtidsbilder for Trondheimsregionen for blant annet å vurdere hvor alle de nye innbyggere skal bo og konsekvenser av ulike utbyggingsmønstre. Her vil det framtidige kollektivsystemet stå sentralt.	Tas til orientering.	
	Fylkesmannen støtter Trondheimsregionen i at det er viktig med en avklaring mht det framtidige logistikk-knutepunktet. Det er mye annen planlegging som henger sammen med denne avgjørelsen, blant annet utvikling av transportsystem og lokalisering av næringsareal. Det vil være utfordrende for regionen om avgjørelsen trekker ut i tid.	Tas til orientering.	
	Oppdatering av befolkningsprognoser for regionen vil være meget viktig mht dimensjonering av boligbyggingen. Det er også meget positivt med en analyse av hvordan man kan få fart i boligbyggingen. Det er i tråd med økt fokus på boligbygging fra regjeringen, sist i den nye boligmeldingen (Meld. St.17, 2012-2013)	Tas til orientering.	
	Det er også veldig bra at Trondheimsregionen tar tak i utfordringen med massedeponi. Her oppleves det et stort trykk i hele regionen. Blant annet for etablering av massedeponi på dyrka mark. Så her er det absolutt behov for en regional utredning av aktuelle deponiområder.	Tas til orientering.	
	<u>Miljøvern:</u> Ved rullering av IKAP er det viktig å se på erfaringene fra forrige planperiode, spesielt i forhold	Det er gjennomført en evaluering i 2011. Oppdatering av evalueringen	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	til kommunenes innarbeiding av mål og retningslinjer fra IKAP-1 i egne planer. Kommunene er sentrale aktører i forhold til gjennomføring av arealbruken som tas opp gjennom IKAP-arbeidet, og innholdet i IKAP må stå i forhold til implementeringen i kommunenes videre planarbeid.	skal være del av arbeidet med rullering av retningslinjene.	
	Det er sterkt press på arealene i Trondheimsregionen, og i Kap. 3 <i>Utviklingstrekk i regionen</i> synliggjøres at det er vekst i alle kommuner i Trondheimsregionen, unntatt Leksvik. Med slik press på nye utbyggingsareal, er det viktig å ha fokus på høy utnyttingsgrad og at det legges til rette for god lokalisering av boligarealer og næringsarealer både ut fra redusert transportbehov og i forhold til å redusere konflikthetsgraden med andre interesser (ATP).	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	Ved stort utbyggingspress er områder med natur- og friluftverdier utsatte. I kapittel 5.7 <i>Folkehelse</i> , er miljøverdiene og folks helse sett i sammenheng. Nærhet til naturen er viktig for innbyggernes tilhørighet og trivsel. Vi vet at det er mangel på kunnskap om slike områder, og at det også i kommunene er store areal som mangler kartlegging av slike verdier. Det er viktig at det som en del av utredningsarbeidet, kartlegges grønnstruktur, naturområder og nærut-fartsområder i Trondheimsregionen.	Dette er del av kartlegging av friluftsområder.	
	Som en del av utredningsarbeidet omkring nye areal for boligbygging er det naturlig at støyproblematikken og behovet for støyvurderinger tas inn som en del av kriteriene ved lokalisering av nye boligområder.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	Avslutningsvis ser Fylkesmannen frem til et godt og tett samarbeid om rulleringen av IKAP og ønsker lykke til med arbeidet.	Gode medvirkningsprosesser er forutsatt og krever vilje fra alle parter.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
14	Fylkesmannen i Nord-Trøndelag Det vurderes som svært positivt at kommunene i Trondheimsregionen videreutvikler arbeidet med strategier for arealbruk, gjennom rullering av IKAP.	Tas til orientering.	
	Fylkesmannen legger til grunn at planarbeidet skal foregå innenfor nasjonale rammer for arealpolitikk. Det er positivt at det i forslag til planprogram går klart fram at det legges store ambisjoner ifht nytenkning og til å bli en nasjonal rollemodell ifht et konkurransedyktig, balansert og bærekraftig utbyggingsmønster.	Tas til orientering.	
	Ifht til de ulike temaene som skal utredes framstår likevel planprogrammet til rakst å få fokus på "nye" arealer. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag forventer at når det skal legges vekt på nytenkning og bærekraft ifht framtidig arealbruk, må omforming og en svært høy utnyttning av allerede omdisponerte arealer, være den grunnleggende strategien. Fylkesmannen støtter fokuset på det som kan kalles en klimavennlig regionforstørring.	Tas til orientering.	
	Det pågår et arbeid med å revidere ROS-Trøndelag. Denne forventes å ferdigstilles i løpet av 2013, og kan derfor være aktuell å benytte i arbeidet med IKAP.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	Trøndelag skal styrkes som matregion i årene fremover. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har med de nasjonale målene om økt matproduksjon og klart styrkede jordvernet som bakteppe, og formuleringene om nytenkning, rollemodell og bærekraft i planprogrammet til IKAP-2 klare forventninger til et fornyet fokus i planarbeidet.	Tas til orientering.	
15	Jernbaneløst Midt Norge For å sikre dagens drift på jernbanen, og samtidig	Framtidig kollektivsystem (jernbane)	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	sikre fremtidens behov for bl.a. økt kapasitet på jernbanen, er det viktig at den overordnede arealbruken sikrer jernbanens funksjoner i dag og muligheter for videreutvikling på en god måte. Dette er spesielt viktig ved stasjoner og holdeplasser, men det gjelder også jernbanegrunn på fri linje mellom stasjoner. Jernbanearealer må derfor avsettes til formål som i tilstrekkelig grad ivaretar jernbanehensyn. Dette bør minimum fanges opp i den skriftlige delen, som en retningslinje eller bestemmelse.	og buss) og konsekvenser for arealutvikling i regionen 2040, er en viktig del av planarbeidet. Det skal ikke utarbeides et plankart for Trondheimsregionen, sikring av areal til jernbaneformål skal tas inn som retningslinje.	
	For at toget skal kunne gi et konkurransedyktig tilbud, er det viktig å legge forholdene til rette på hele reisen. Innfartsparkering for bil og sykkel på holdeplasser/stasjoner vil være et viktig supplement til kollektivtilbudet. Jernbaneverket ønsker å ta del i diskusjonen rundt pendlerparkering.	Jernbaneverket skal tas inn som eksternt samarbeidsparter i utredning om pendlerparkering.	Jernbaneverket tas inn som eksternt samarbeidsparter i <i>Kap. 5.2.2 Pendlerparkering</i> .
	Jernbanens fortrinn innenfor persontransport er knyttet til å transportere store passasjermengder raskt og komfortabelt på mellomlange og lange avstander. Høy kapasitet og korte reisetider gjør toget egnet til arbeidspendling mellom Trondheimsregionens ytterområder og arbeidsplasser i sentrum, og vice versa, på en effektiv og miljøvennlig måte. Jernbanen som ryggrad i et kollektivsystem må tas aktivt inn i vurderinger av ulike arealers egenhet, sentralitet og tilgjengelighet.	Dette ligger som viktig utgangspunkt i planprogrammet.	
	Fra Trondheim og nordover, der Jernbaneverket nå planlegger for elektrifisering/dobbelspor ber vi om at de alternative traseene legges inn som hensynssoner frem til vedtak av endelig trasé. Jernbaneverket vil også diskutere muligheten for et bygge- og deleforbud i områdene vi vet at inngrepene kan bli store,	Det skal ikke lages et plankart, sikring av areal til jernbaneformål skal tas inn som retningslinje. I rullering av IKAP skal det utredes konsekvenser av de alternative traseene for arealutvikling i regionen.	

NR	<i>Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen</i>	<i>Vurdering</i>	<i>Konklusjon i forhold til planprogrammet</i>
	med de aktuelle kommunene.	Resultat av denne utredningen skal gis som innspill til planarbeidet med dobbeltspor. Muligheter for bygge- og deleforbud i forbindelse med framtidig dobbeltspor bør diskuteres med de aktuelle kommunene i planarbeidet for dobbeltspor Trondheim-Stjørdal.	
16	<p>Direktorat for mineralforvaltning Direktorat for mineralforvaltning (DMF) kan ikke se at mineralske ressurser er nevnt i planprogrammet. Dette temaet viser seg ofte å bli forsømt i plansammenheng, og dette er beklagelig, da samfunnet er helt avhengig av og kontinuerlig forbruker av mineralressurser. Mineralske ressurser er ikke-fornybare naturressurser som må forvaltes i et langsiktig perspektiv. DMF anser IKAP-2 som et viktig redskap for å sikre en langsiktig og forsvarlig forvaltning av mineralressursene.</p> <p>DMF ber om at de vedtatte retningslinjene i "Pukk og grus i Trondheimsregionen del I og II" fra Samarbeidsutvalget for Trondheimsregionen 27.09.2006, følges og legges til grunn i arbeidet med IKAP-2.</p> <p>DMF vil gjøre oppmerksom på de føringer som er gitt i Miljøverndepartementets publikasjon T-1497 "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging" når det gjelder mineralressursene.</p> <p>Det forventes betydelig befolkningsvekst og økte utbyggingsbehov for så vel boliger som infrastruktur. Til dette trengs store mengder av byggeråstoffene pukk og grus. Forekomstene uttømmes raskere enn tidligere, og det er viktig at forekomster for fremtidig uttak vurderes og sikres i overordnede planer i god</p>	<p>Trondheimsregionen er enig i at tilgang til mineralressurser i et langsiktig perspektiv er viktig. Naturressurser er i planprogrammet tatt opp som vurderingstema for utbyggingsmønstre 2040.</p> <p>Tas til etterretting i planarbeidet.</p> <p>Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging legges til grunn i planarbeidet.</p> <p>Trondheimsregionen er enig i at tilgang til mineralressurser i et langsiktig perspektiv er viktig. Naturressurser er i planprogrammet tatt opp som vurderingstema for utbyggingsmønstre 2040.</p>	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	<p>tid før de er aktuelle for uttak. Gode forekomster bør sikres mot nedbygging uansett om de er aktuelle for uttak i nær framtid eller for fremtidige generasjoner. I tillegg bør en vurdere nærmere behovene for pukk og grus i regionen framover, basert på det faktiske forbruk av disse.</p> <p>Dersom det ikke sikres tilstrekkelig tilgang på grus og pukk av riktig kvalitet i rimelig nærhet til utbyggingsområdene, vil lengre transportavstander medføre økt miljøbelastning og økte utbyggingskostnader. DMF ber om at mineralske ressurser tilføyes som utredningstema i kapittel 5.</p>	Vurdering av fremtidig uttak av mineralressurser er et stort prosjekt i seg selv, det skal ikke tas opp i denne rulleringen av IKAP.	
	Logistikknutepunkt vektlegges som viktig tema i IKAP-2. DMF har erfart at et alternativ som har vært fremhevet via Jernbaneverkets KVVU er i konflikt med nasjonalt viktige mineralressurser. Dette gjelder Skjølå-området. I den videre prosessen med vurdering av lokalisering for logistikknutepunkt, forutsetter DMF at også viktige geologiske forekomster og uttaksområder utredes og vurderes på lik linje med øvrige tema.	Tas til etterretting.	
17	<p>Trondheim Havn Stiller seg bak vurderingen om å videreføre de vedtatte mål og strategier.</p> <p><i>Kap.2 Overordnede føringer: Nasjonal transportplan</i> Foreslås å ta inn: "For første gang har stasministeren gått ut og signalisert en stor satsning på sjø og havn, med budskap om en pakke på 3 mrd i kommende NTP".</p> <p><i>Kap.3 Utviklingstrekk</i> Ønsker å ta inn ekstra punkt: Godsutvikling næringstransporter. "Med den store veksten i befolkning og generell</p>	Tas til orientering.	
		Foreslåtte tekst tas inn i planprogram	<i>Kap.2 Overordnede føringer: Nasjonal transportplan</i> "Regjeringen har signalisert en stor satsning på sjø og havn, med mer enn 3 mrd i kommende NTP."
		Godsutvikling næringstransport tas inn i <i>Utviklingstrekk i regionen</i> . Om konsentrasjon gjennom effektive	Godsutvikling næringstransport tas inn i <i>Kap. 3 Utviklingstrekk i regionen</i> . "Med den store veksten i befolkning og generell godsutvikling vil vi kunne se en dobling og kanskje en tre-

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	godsutvikling vil vi kunne se en dobling og kanskje en tredobling av godsmengdene innen næringstransporter fram til 2040. Det vil medføre store utfordringer for næringslivets konkurranseevne og stille krav til en infrastruktur på veg, bane og havn som vi ikke har i dag. Konsentrasjon gjennom effektive knutepunkter vil kunne være til hjelp.”	knutepunkter vil kunne være til hjelp, vil bli vurdert som del av utredning om store næringsarealer og utbyggingsmønstre.	dobling av godsmengdene innen næringstransporter fram til 2040. Det vil medføre store utfordringer for næringslivets konkurranseevne og stille krav til en framtidsrettet infrastruktur for gods på veg, bane og havn.”
	<i>Kap.4 Regionale utfordringer</i> Under klima og miljø må også næringstransporten omtales. Forslag: ”Veksten innen næringstransporter vil på samme måte som persontrafikk føre med seg store miljøutslipp. Konsentrasjon i knutepunkt vil medføre bedre utnyttelse av transportmidlene. Samtidig må det stilles krav til at både bil, bane og skip har enheter med lavest mulig utslipp.”	IKAP er en arealplan og tar ikke opp bruk av ulike energikilder i transportsektoren.	Tas inn i <i>Kap.4 Regionale utfordringer: Klima og miljø</i> ” Veksten innen næringstransporter vil på samme måte som persontrafikk føre med seg store miljøutslipp. Konsentrasjon i knutepunkt vil medføre bedre utnyttelse av transportmidlene.”
	<i>Kap.5.1.1 Framtidsbilder Trondheimsregionen 2040</i> Trondheim Havn er enig i at det å utarbeide fremtidsbilder er en god metodikk for å belyse ulike utviklingsmuligheter. Vi savner en beskrivelse av hvilke drivere som er tenkt lagt til grunn i de forskjellige bildene.	Tas til orientering.	
	Kystverket bør føres opp som ekstern samarbeidspart.	Tas til etterretting.	<i>Kap. 5.1 Utbyggingsmønstre</i> Kystverket føres opp under <i>Eksterne samarbeidsparter</i>
	<i>Kap. 5.2 Transport</i> Punktet bør beskrives noe mer utførlig.	Vi anser det som ikke nødvendig å planlegge nye samferdselsprosjekter i rullering av IKAP, utover de store samferdselsprosjekter som allerede er under realisering/planlagt i regionen og ser ikke behov for en mer utførlig beskrivelse i planprogrammet.	
	Elektrifisering av Meråkerbanen bør føres opp som	Tas til etterretting.	<i>Kap. 5.2 Transport</i>

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	avklart i NTP 2014-2023.		Elektrifisering Meråkerbanen tas inn som punkt under NTP 2014-2023.
	Kommentaren under prosjekter avklart i NTP 2014-2023 bør endres til: "Trondheimsregionen mener at dette er prosjekter som får støtte. Dersom Logistikk-knutepunkt/godsterminal ikke kommer med vil en godsterminal for bane kunne være 15-20 år fram i tid. Satsningen på sjøtransport vil da bli meget viktig for regionen.	Tas som innspill til planarbeidet. Vi er enig i at satsning på sjøtransport er viktig for regionen. Næringsarealer for sjøtransport er del av utredningen om store næringsarealer, som har en 12-års periode som tidsperspektiv.	
	Siste avsnitt foreslås strøket og erstattet med: "Trondheimsregionen vurderer satsningen som Trondheim Havn gjør med å bygge opp til en kostnadseffektiv havn og sjøtransport kan bli et viktig bidrag til samferdselsprosjektene. Dette er ikke avhengig av støtte fra departement, og kan derfor gjennomføres raskt."	Det skal tas inn en setning om sjøtransport i <i>Kap. 5.2</i>	Tas inn i <i>Kap. 5.2 Transport</i> "Trondheim Havn sin oppbygging av en kostnadseffektiv havn og sjøtransport i Trondheimsfjorden, kan bli et viktig bidrag til samferdselsprosjektene i regionen."
	<i>Kap. 5.2.1 Klimavennlig regionforstørring</i> Foreslår å knytte Kystverket med i Eksterne samarbeidspartere, da dette naturlig også vil omfatte næringstransporter.		<i>Kap. 5.2.1 Klimavennlig regionforstørring</i> Kystverket føres opp under <i>Eksterne samarbeidsparter</i>
	Under <i>Resultat</i> foreslås: " ... miljøvennlig transportmønster i Trondheimsregionen og godt og konkurransedyktig opplegg for næringslivet og for gods- og næringstransport."	Utgangspunkt i planarbeidet er at gods- og næringstransport er konkurransedyktig.	Justert i <i>Kap. 5.2.1 – resultat</i> "(...) et miljøvennlig transportmønster i Trondheimsregionen og godt framkommelighet og effektivitet for gods- og næringstransport."
	<i>Kap. 5.3.1. Store næringsarealer</i> Dagens status og fremdriftsplaner i Trondheim Havn angående arealvurdering med tanke på relokalisering av kunder på Nyhavna og delvis på Pir II på Brattøra, bør kobles med IKAP.	Revurdering av behov for store næringsarealer, inkluderer behov for relokalisering av bedrifter på transformasjonsområder, som Nyhavna og Brattøra.	Justert i <i>Kap. 5.3.1. Store næringsarealer</i> "Arbeidet skal bygge videre på arbeidet som er gjort i IKAP-1, samt arbeidet som er gjort av Trondheim Havn og Trondheim kommune angående relokalisering av bedrifter på Nyhavna og Brattøra."
	Det er nyttig at det gjøres en oppdatert vurdering av utbyggingsbehovet i regionen.	Tas til orientering.	
	<i>Kap. 5.3.2. Logistikkknutepunkt</i>	Teksten i planprogrammet refererer	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	Muruvik må strykes som alternativ til delt løsning, da det aldri har vært vurdert i en slik løsning.	til kommentar KS1-konsulenter.	
	KVU ble vurdert ut fra eksisterende struktur og godsutvikling, den tar ikke hensyn til trendbrudd. Det er behov for nytenkning vil vi lykkes mot departementet.	Tas til orientering.	
	<i>Kap. 5.6 Massedeponi</i> Trondheim Havn planlegger utfylling av havneområder i Orkanger og Stjørdal. Utfyllingsområdene må inkluderes i arbeidet med massedeponi i regionen.	Tas til etterretning i planarbeidet.	
18	Næringsforeningen i Trondheimsregionen (NiT) NiT synes det er positivt at IKAP skal rulleres og ønsker å delta i det videre arbeidet.	Tas til orientering.	
	NiT synes den planlagte prosessen virker meget omfattende. NiT er mest opptatt av å fokusere på de tema som har størst betydning for næringsutvikling i regionen. Næringsarealdelen bør tillegges enda mer vekt enn det som er tilfelle i det foreslåtte planprogrammet.	Trondheimsregionen mener å ha funnet en god balanse mellom utredning av de viktige temaene for utvikling av regionen, som beskrevet i planprogrammet. Næringsutvikling er et viktig utredningstema. Gode velfungerende lokalsamfunn er også viktig for næringslivet.	
	NiT savner at det i planprogrammet vises til at de arealer som legges inn i IKAP skal være attraktive. Dette bør være med som et viktig kriterium.	Attraktivitet er et viktig kriterium. Tas til etterretning i planarbeidet.	
	Etablering av næringsvirksomhet og bosetting på tvers av kommunegrensene vil generere mer pendling. NiT er positivt til en slik utvikling, men den bærende prinsipp må være at beslutningene er basert på frivillighet og at det mest attraktive alternativet velges. NiT er derfor opptatt av at det tilrettelegges tilstrekkelig areal i de ulike kommunene i Trondheimsregionen og i Trondheim hvor knappheten er	Innspillet om næringsarealer er i tråd med utgangspunkt for IKAP. Avstemning av behov for næringsarealer, preferanser fra næringslivet, lokalisering og reisekonsekvenser er en viktig del av utredningen om næringsareal. Sikring av tilstrekkelig næringsareal til lokal behov og regional behov skal	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	størst.	oppretholdes.	
	Det bør legges ut nok areal både til næring og bolig i et langsiktig perspektiv. Dette er helt avgjørende for å oppnå tilstrekkelig dynamikk i byutviklingsammenheng.	Dette er i tråd med utgangspunkt for IKAP. Behovsvurdering og mengde reserveareal, for både næring og bolig, inngår i planarbeidet.	
	NiT oppfordrer å begrense omfanget av utredningene. Med så vidt hyppige rullinger av IKAP som det legges opp til, vil man for fange opp nødvendige endringer dersom nye behov oppstår. Det er derfor viktigere at man tilrettelegger tilstrekkelige arealer enn å fokusere for mye på detaljerte utredninger.	Tas til etterretting i planarbeidet.	
	For å sikre god medvirkning og samhandling, mener NiT at næringslivet også bør inviteres med som eksterne samarbeidspartnere for utredningene vedr. punkt 5.1, 5.2, 5.3.2 og 5.4	For å gjøre planprosessen håndterbar, er eksterne samarbeidspartnere ved de ulike utredningstemaer begrenset til de som må aktivt involveres i selve utredningsarbeidet. Utover det skal aktuelle eksterne parter blir invitert til å delta i diskusjoner om de forskjellige temaene, på en hensiktsmessig måte. I <i>kap. 9 Medvirkning</i> , er det beskrevet at næringslivet skal konsulteres og involveres i planarbeidet.	
	Andre kommentarer: <ul style="list-style-type: none"> - Planprogrammet bør vise til målene i Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen - Det er viktig å få avklart areal til det nye logistikknutepunkt så raskt som mulig - Vi må bli enige om beregning av arealbehov - Kommunal infrastruktur må løses - Valgfrihet må være et viktig kriterium både når det gjelder nærings- og boligareal. - Pending må være selvsagt. 	Tekst om Strategisk næringsplan skal tas inn i kapittel Overordnede føringer. De øvrige kommentarene er i samsvar med det som er beskrevet i planprogrammet.	Tas inn i <i>Kap. 2 Overordnede føringer</i> : <i>Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen</i> IKAP er vektlagt i Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen. Mange av strategiene og målsetningene i IKAP er avgjørende for god næringsutvikling. Det er viktig å videreutvikle en attraktiv storbyregion med bedre transport, tilrettelagt for flere mennesker, økt mulighet for pendling og gode næringsarealer for videreutvikling og nyetablering av virksomheter. Vel-

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
			fungerende og gode lokalsamfunn er viktig for næringslivet – det er uttrykt at kampen om arbeidstakere er like viktig som kampen om bedrifter.
19	Næringsalliansen for Trondheimsregionen (NAT) NAT er positiv til at IKAP nå skal rulleres og ønsker å være tett på videre i prosessen.	Planprogrammet sikrer tett involvering av NAT i planprosessen.	
	For NAT er det viktig at IKAP blir et reelt verktøy for næringsutvikling. Det foreslåtte planprogrammet synes vel omfattende og dermed vil selve rulleringen ta lengre tid enn ønskelig. Det er fra NATs side ønskelig med en prosess som legger opp til en behandling av IKAP i regionrådet for Trondheimsregionen tidlige enn våren 2014.	Trondheimsregionen mener det er viktig å sikre at utredningene for arealutvikling i Trondheimsregionen i et langsiktig perspektiv (2040) gjøres skikkelig, og at arbeidet er godt forankret i regionen. Det er derfor viktig å bruke tid på dette.	
	For næringslivet er det viktig at IKAP bidrar til raskt å få frem attraktivt ferdig regulert og byggeklart næringsareal. NAT ønsker derfor et mindre omfattende planprogram og et økt fokus på næringsarealer i påfølgende prosess.	Kommunene i Trondheimsregionen har mange store utfordringer som bør vurderes regionalt. De mest akutte temaer er tatt opp som del av rullering av IKAP. Alle er like viktig for langsiktige arealutvikling i regionen.	
	Det er viktig at en i planprogrammet tar høyde for at næringsarealer ses i sammenheng med kommende utbygging av vei og jernbane og tilknytning av næringsarealer mot hovedfartsårene i regionen. Planprosessen må ta høyde for mulige løsninger for fremtidig logistikknutepunkt og havneløsning.	Innspillet er i samsvar med det som er beskrevet i planprogrammet. Sammenheng mellom lokalisering av næringsareal og utbygging av vei og jernbane og tilknytning av næringsarealer mot hovedfartsårene i regionen er vektlagt tydelig i IKAP-1 og skal videreføres.	
	NAT gir sin tilslutning til forslag i planprogrammet om å forbedre prognoseverktøyene for behovsberegning av næringsarealer. Dette er viktig for å sikre en felles forståelse av hvilke type næringsarealer av hvilket omfang som må realiseres når i tid.	Tas til orientering.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	NAT ser positivt på at det i planprogrammet legges opp til fokus mot å sikre nok boligbygging i forhold til prognoser for vekst. Her er det viktig at utbyggere blir knyttet tett på prosessen.	Utbyggingsnæringen er oppført som eksterne samarbeidspart under tema bolig.	
	Å få frem en strategi for å sikre nok boligbygging er viktig da en ser at særlig mindre boligområder er vanskelige å få bygd ut grunnet høye infrastruktur-kostnader pr enhet, og dermed lavere lønnsomhet for utbygger. En ser også at en del andre ferdig regulerte boligområder ikke blir realisert. Det kommende arbeid må også avdekke årsakene til dette for å sikre at fremtidige regulerte områder faktisk blir bygd ut.	Trondheimsregionen er enig i dette. Det blir att opp som del av utredning om å få fart i boligbygging.	
20	Trondheimsregionens Friluftsråd Trondheimsregionens Friluftsråd har fremdeles store forventninger og er positiv til det interkommunale arbeidet som initieres gjennom IKAP. Dette er et viktig arbeid for å møte fremtidens utfordringer i en sterkt voksende region.	Tas til orientering.	
	Utredningsbehovet må spesifiseres i større grad enn hva som er skissert i utkast til planprogram, hvor også friluftsliv i større grad skal utredes.	Vi er enig i at friluftsliv er et viktig premiss for attraktivitet i regionen og at det er behov for økt fokus på rekreasjons-/friluftsområder med den sterke befolkningsveksten i regionen.	Folkehelse/friluftsliv skal tas inn som vurderingstema i utredningene.
	Kapittel 2 overordnede føringer: Under strekpunkt 5 og 6 bør tilføyes friluftsliv. <ul style="list-style-type: none"> - Natur, kulturmiljø, landskap og friluftsliv. - Helse, livskvalitet, oppvekstmiljø og friluftsliv. Folkehelseplan i Sør-Trøndelag og arbeidet med en nasjonal folkehelseplan hvor helsefremming og fysisk aktivitet vil være sentrale elementer og et viktig bidrag for å komme fra behandling til forebygging i regionalt perspektiv.	Oppsummeringen i <i>Kap. 2 Nasjonale føringer</i> er et sitat fra de Nasjonale forventningene.	

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	Kapittel 2: Gjennom nasjonal transportplan og regional samferdselstiltak må det tas høyde for en aktiv politikk med videreutbygging av gang og sykkelveier. Dette er viktige hverdagsaktiviteter for å skape en aktiv skolevei og en aktiv arbeidsvei, med en god helsegevinst for befolkningen.	Tas til orientering.	
	Kapittel 2: Det vises også til Ny Giv for Trondheimsregionen, hvor Strandsoneplan for Trondheimsregionen er tatt inn.	Strandsoneplan er del av Ny Giv, og dermed utgangspunkt for planarbeidet.	
	Kapittel 3 Utviklingstrekk: Et forventet høyt antall nye innbyggere fordrer stadig større tilgang på rekreasjons-/friluftsområder og tilrettelagte områder for friluftsliv og fysisk aktivitet. Markaområder med turveier og stier må være svært sentrale i en voksende region.	Folkehelse og friluftsliv skal tas inn som tema i alle utredninger.	Folkehelse/friluftsliv skal tas inn som vurderingstema i alle utredninger.
	Kapittel 4 Regionale utfordringer: Under punkt <i>Effektiv arealutnyttelse</i> må friluftsområder tas med i opplistingen. "Det bør utvikles samordnet areal- og transportsystem regionalt, som tar vare på kvalitetene og verdiene i regionen, samt legger til rette for utvikling av boligarealer, <u>friluftsområder</u> og næringsarealer på rett plass, tilpasset den forventede befolkningsveksten."	Enig.	Justert i <i>Kap. 4 Regionale utfordringer – Effektiv arealutnyttelse</i> "(...) Det bør utvikles et samordnet areal- og transportsystem regionalt, som tar vare på kvalitetene og verdiene i regionen, samt legger til rette for utvikling av boligarealer, <u>friluftsområder</u> og næringsarealer på rett plass, tilpasset den forventede befolkningsveksten."
	Kapittel 5.1 utbyggingsmønstre/fremtidsbilder 2040 Hva er attraktivt for å skape en sunn bærekraftig region? Hvor skal en forventet befolkningsvekst drive sin fritid i friluft og hvor vil vi at deres tilstrekkelige rekreasjonsarealer være? Dette må tas inn i temadet utredningsbehov. Konsekvensene ulike utbyggingsmønstre har for rekreasjonsmulighetene må utredes.	Friluftsliv skal være en viktig del av utredningen. Tilgang til friområder/grønnstruktur er svært viktig i forhold til attraktivitet av regionen og folkehelse.	Justert i <i>Kap. 5.1 Utbyggingsmønstre – utredningsbehov</i> "Konsekvenser for samfunn, naturressurser og miljø, samt folkehelse og friluftsliv, skal utredes." Tas inn i <i>Kap. 5.1 Utbyggingsmønstre – resultat</i> "Oversikt over aktuelle utbyggingsmønstre i regionen med beskrivelse av konsekvenser for samfunn, naturressurser og miljø, samt folkehelse og friluftsliv."
	Kapittel 5.3.1 Store næringsarealer	Folkehelse og friluftsliv skal tas inn	Folkehelse/friluftsliv skal tas inn som vurderingstema i

NR	Avsender og sammendrag av høringsuttalelsen	Vurdering	Konklusjon i forhold til planprogrammet
	Viser til innspill til IKAP-1. Friluftsliv må tas inn som utredningskrav.	som tema i alle utredninger.	alle utredninger.
	Kapittel 5.4 Befolkningsutvikling og boligbehov For å lykkes med en attraktiv plassering og fremtidsrettet boligpolitikk, må muligheten til nærhet til rekreasjons-/friluftsområder hensynstas. Gode bomiljøer skapes blant annet gjennom godt tilrettelagte friluftsområder i nærområde, som har betydning for folks helse og livskvalitet.	Folkehelse og friluftsliv skal tas inn som tema i alle utredninger.	Folkehelse/friluftsliv skal tas inn som vurderingstema i alle utredninger.
	Kapittel 5.5. Arealbehov offentlige tjenester Kommunenes rolle gjennom samhandlingsreformen er viktig for enkeltindividet. Pålegg som er gitt kommunene gjennom samhandlingsreformen er sentrale, og arealdisponeringen som legges til grunn gjennom IKAP er viktig som et folkehelseiltak for økt helsefremming.	Tas til orientering.	
	Kapittel 5.7 Folkehelse Tema er gjennomgående berørt i høringsuttalelse. Gjennom å tilrettelegge og ta beviste valg på arealdisponering burde det som overordnet grep vært tatt høyde for og gjennomført et StiMuli prosjekt på linje med hva Bodø kommune har gjort. Selvfølgelig tilpasset lokale forhold i Trondheimsregionen.	Tas til orientering.	